

Monteringsanvisning

Monteringsanvisninger for våtromsveggbelegg
og tetningssjiktsveggbelegg

Onyx og Sahara

MONTERINGSANVISNING

Veggbelegg

FLOORING SYSTEMS

Monteringsanvisningen är uppställd enligt GBR's branschstandard.
Text markerad inom ram är produktspecifik.

BSAB: MJK. 112
2013-02-01

Erstatter anvisning datert 1.4.07.

Gjelder for: våtromsveggbelegg **Onyx*** og tetningssjiktveggbelegg **Sahara***

Onyx kan legges horisontalt eller vertikalt avhengig av mønsteret. Denne monteringsanvisningen beskriver både horisontal legging, avsnitt H3, og vertikal legging, avsnitt V3. Sørg for at du vet hvilken legging som er bestilt, og at produktets mønster tillater slik legging.

Avsnittene 1. Forutsetninger, 2. Forberedelser og 4. Kontroll gjelder for begge typene legging

Ved horisontal legging settes en bord med overlapp over veggbelegget.

*Produktene er godkjent for bruk som tetningssjikt under fliser.

1 FORUTSETNINGER

1.1 Underlaget skal være rent, jevnt og tørt og uten sprekker. Flekker som kan redusere vedheft, må fjernes, for eksempel flekker fra maling, olje og lignende.

1.2 Underlag av platemateriale forutsettes å inneholde en fuktkvotepå 8 % (som tilsvarer 40 % RF ved +20 °C), slik at det ikke oppstår bevegelser som senere kan forårsake skader.

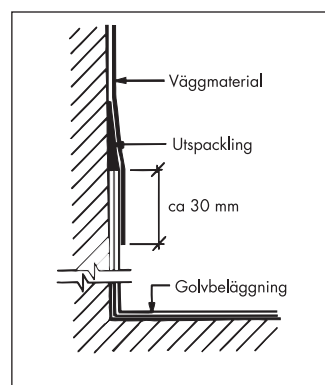
1.3 Underlaget (inkl. vinkler/hjørner) skal oppfylle angitte ujevnhets toleranser og helling i henhold til aktuell norsk standard. Til tross for at ujevnhets og helling oppfyller angitte toleranser i norsk standard, kan det forekomme mønsterforskyvning (aksepteres) på visse mønsterdesign, for eksempel mosaikkmønstrer veggbelegg.

1.4 Med unntak av tilkobling til blandebatteri for badekar eller dusj skal det ikke forekomme noen rørgjennomføringer i område for dusj eller badekar. Rørene skal være festet slik at det ikke kan oppstå bevegelser mellom rør og vegg. Rørene skal være montert vinkelrett i forhold til veggen og med tilstrekkelig plass mellom rørenes kappe (ytterkanter) for å kunne legges belegget tett mot rørene.

1.5 Hvis det brukes andre typer rørgjennomføringer i områder for dusj eller badekar, er dette et avvik, og Våtromsnormen oppfylles ikke. Avvik skal spesifikt avtales.

2 FORBEREDELSE

2.1 Ved sparkling skal det benyttes våtromssparkel. OBS! Ved bruk av tokomponents polyestersparkel kan det oppstå misfarging ved feil og/eller utilstrekkelig blanding.

2.2

2.2 Ved belegg på vegg med sokkel av oppbrettet vinylbelegg skal sokkelens overkant sparkles ut og slipes. Fjern eventuell sparkel fra vinylbeleggets oppbrett før veggmaterialet monteres. Se figur 2.2.

OBS! Ved montering på oppbrett av overflateprofilert gulvbelegg, se punkt H3.19 eller V3.16.

2.3 Støv og løse partikler må fjernes grundig.

2.4 Kraftig sugende underlag bør primes.

2.5 UNDERLAG

2.5.1 Underlag med forskjellige farger eller kraftige farger grunnes med dekkende hvit grunning for å unngå optisk gjennomslag.

2.5.2 Ved montering på eksisterende vinylbelegg skal underlaget forbehandles i samsvar med anvisningene fra relevant limprodusent.

2.5.3 Ved malte underlag er det fare for misfarging, derfor skal malingen i så fall fjernes. Montering frarådes dersom det ikke settes opp nye plater på veggen.

2.6 Bruk bare blyant ved eventuell merking. Vær oppmerksom på at alle markeringer med sprit-/tusj penn, merke- og stempelfarge, kulepenn og lignende kan forårsake misfarging ved såkalt migrasjon.

2.7 Kontroller nøye at materialets produksjons- og serienummer stemmer overens dersom det benyttes materiale fra flere ruller. Rullene skal legges i nummerrekkefølge.

2.8 Før legging må både materiale, lim og underlag gis tid nok til å tilpasses forholdene i rommet.

2.9 Ruller oppbevares stående.

H 3 HORIZONTAL LEGGING

(for vertikal legging, se V3)

H 3.1 Legging skal skje i romtemperatur, minst +18 °C. Den relative luftfuktigheten i rommet skal være på mellom 30–60 %. Høyere luftfuktighet fører til lengre tørketid for limet og fare for bobledannelse. Lavere luftfuktighet fører til at limet tørker for fort, og at det blir dårlig fukting mellom underlaget og belegget. Tiden det tar å legge belegget avhenger blant annet av typen underlag, sugeevnen til underlaget, temperaturen og luftfuktigheten i rommet.

H 3.2 Lim for legging av Onyx og Onyx-bord samt Sahara: Ifølge anbefalingene for relevant limprodusent. Følg limprodusentens anvisninger nøye. Dette gjelder også utvendige hjørner og overlapping. Ufarget kontaktlim av polyuretan eller annet vannbasert kontaktlim kan om nødvendig benyttes.

H 3.3 Limet påføres vanligvis med rull. Pensel benyttes ved rør, i hjørner og i vinkler og lignende. Løsemiddelbaserte kloroprenkontaktlim må ikke benyttes på grunn av fare for misfarging.

H 3.4 Følgende limmengder anbefales:
Sugende underlag: ca. 4–5 m²/liter lim
tette underlag: ca. 5–6 m²/liter lim

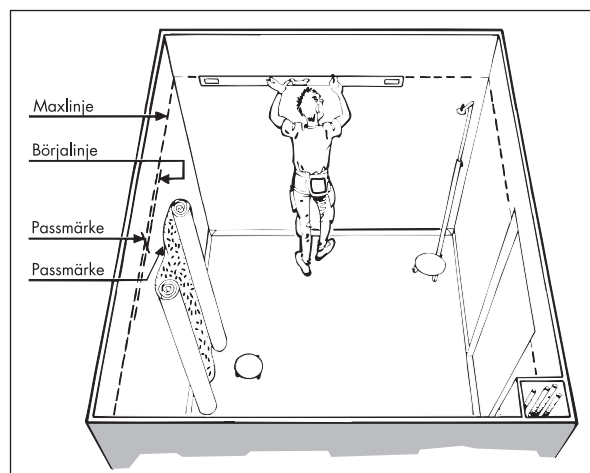
H 3.5 Tiden det tar å legge belegget avhenger blant annet av typen underlag, sugeevnen til underlaget, temperaturen og luftfuktigheten i rommet.

H 3.6 Tegn en vannrett linje (maks.linje) på 207 cm. Veggbelegget må ikke komme over denne maks.linjen. Da holder ikke overlappingen ved gulvet (7 cm fra gulvet).

H 3.7 Mål rommets omkrets og lag et passmerke på den vannrette linjen ved halve omkretsen (eller på et annet sted som det passer å begynne ved).

H 3.8 Kapp og rull opp lengden med baksiden ut på et rør. Lag et tilsvarende passmerke på lengden (halve omkretsen eller et annet sted som det passer å begynne med).

H 3.9 Rull opp lengden på et nytt rør bort til markeringen, slik at det blir to sammenhengende ruller.

H3.10

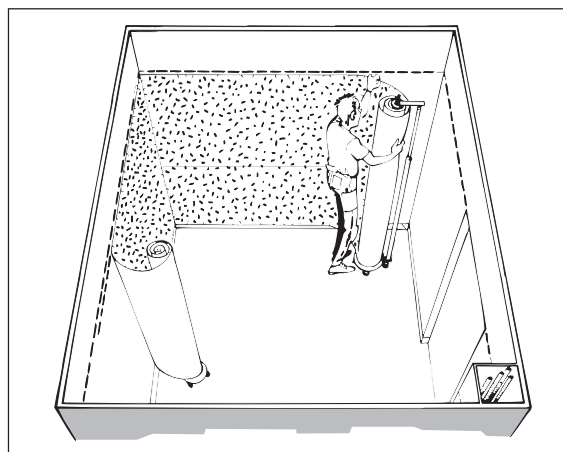
H 3.10 Tegn en ny vannrett linje (startlinje), 1 m lang, der du skal starte leggingen på ca. 200–207 cm, avhengig av hellingen til hjørnene.

H 3.11 Kontroller at helling og ujevnhet ligger innenfor gjeldende NS-krav (se punkt 1.3). Hvis ikke må veggbelegget skjæres rent, minst 0,5 m utenfor våtsonen og minst 100 mm fra hjørne, og deretter trådsveises.

H 3.12 Påfør lim på veggflaten helt opp til den vannrette linjen. Ved sugende underlag skal belegget legges med våtliming, og ved ikke-sugende underlag med sen våtliming. Kontaktliming gir dårligere limforbindelse, noe som kan forårsake bobledannelse når belegget utsettes for belastning, f.eks. økt varmebelastning. Derfor må ikke større flater limes opp på en gang, da dette gjør at limet går over til kontaktlimstadium.

H 3.13 Tilpass rullene mot den limte vegg slik at det stemmer med startlinjen og passmerkene.

H 3.14 For å lette leggingen kan du bruke en spesiallaget vogn.

H3.15

H 3.15 Legg deretter en og en rull, og avslutt ved dørkarm.

H 3.16 Ved utvendig hjørne varmes veggmaterialet ved selve hjørnelimingen med varmluft, slik at materialet kan bøyes til et "skarpt" (rett) hjørne. Bruk dobbeltsidig liming eller vannbasert kontaklim.

H 3.17 Ved forming av materialet i innvendig hjørne benyttes et verktøy som ikke skader materialet, for eksempel hjørnerull. Belegget skal legges helt inn mot hjørnet uten skjøter. Hjørnene skal formes til et skarpt hjørne uten luftlommer bak belegget.

OBS! Belegget skal ikke strekkes inn i hjørnet ved hjelp av oppvarming, da det er fare for at belegget kryper, og at det dannes en luftlomme etter avkjøling.

Ved forming av produkter med glassfiber i utvendig hjørne kan baksiden risses slik at veggmaterialet kan bøyes til et skarpt (rett) hjørne.

H 3.18 Gni godt fast med et egnet verktøy, slik at all luft presses ut. Start midt på lengden og arbeid oppover og nedover. Pass på at verktøyet ikke lager riper i veggbelegget.

H 3.19 Veggmaterialet skal trekkes ca. 30 mm ned på oppbretten av vinylbelegget og festes med lim laget for dette formålet. Se bilde under punkt 2.2. Det er viktig at det påføres nok lim, og at materialet gnis godt fast.

OBS! Ved gulvbelegg med profilert overflate skal du lese gulvleverandørens monteringsanvisninger for hvordan veggbelegget skal legges på gulvbeleggets oppbrett.

H3.20 Renskjær belegget mot sokkel og andre begrensninger, og veggbeleggets overlapping mot gulvbelegget. Vær forsiktig så gulvbelegget ikke skades.

H 3.21 Vask straks bort limrester. Bruk rent vann.

H 3.22 Overlappens underkant forsegles med Casco AquaTett, Bostik Aqua Seal eller tilsvarende.

H 3.23 Marker nedre avslutning av borden på veggbelegget. Beregn 3 cm overlapping. Gå ut fra den vannrette linjen.

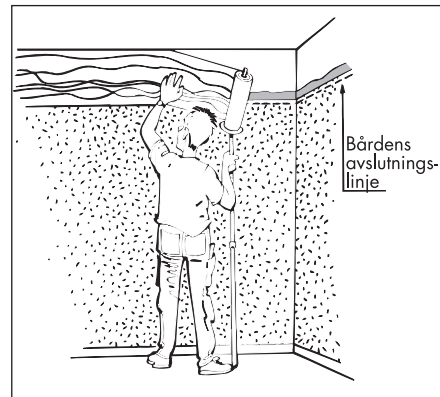
H 3.24 Sparkle ut overkanten av veggbelegget med våtromssparkel.

H 3.25 Mål og kapp borden til riktig lengde og bredde. Renskjær om nødvendig underkanten av borden, og rull den opp på et rør. Hvis materialet til borden tas fra flere ruller, må du passe på at mønsterhøyden på lengdene stemmer.

H 3.26 Påfør lim på veggflaten der borden skal sitte. Vær svært nøye med at limet går helt ned mot markeringene.

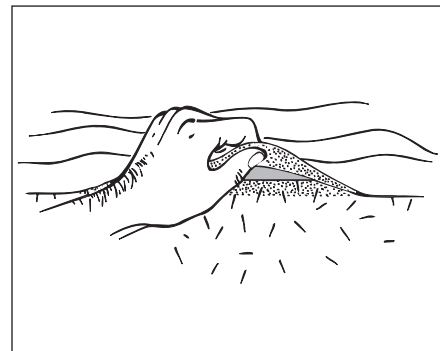
Alternativt kan en spesialteip monteres langs den vannrette linjen og lim påføres i rikelig mengde. Borden monteres og presses løst inn i limet på teipen. Deretter fjernes teipen, og borden presses igjen inn mot veggen. OBS! Ikke la teipen bli sittende for lenge, da det kan være fare for migrasjon.

H 3.27 Borden legges etter markeringene – Bruk en spesiallaget vogn for å lette leggingen.

H3.28

H 3.28 Start leggingen i et hjørne i den tørre delen. Slipp borden ca. 2 cm ut på den andre veggen og avslutt bordleggingen.

H3.29

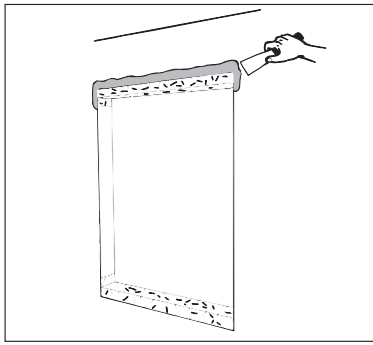
H 3.29 Kontroller limets fukting mellom borden og veggbelegget.

H 3.30 Vær nøye med å vaske bort limrester ved bordens overlapping. Bruk rent vann.

H 3.31 Bordens underkant forsegles med Casco AquaTett, Bostik Aqua Seal eller tilsvarende.

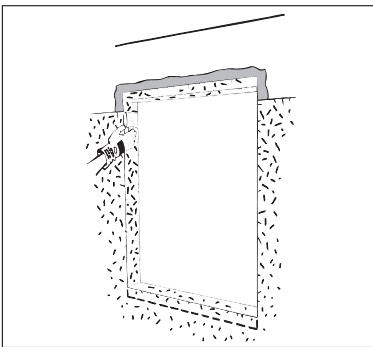
VINDUER

H 3.32 I nedre smyg sparkles et lett fall for å unngå vannansamling mot karmen.

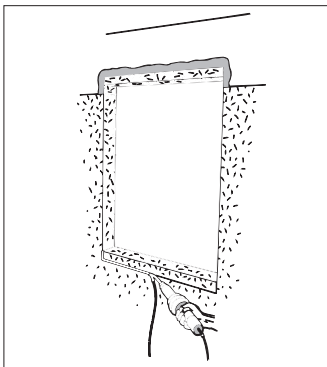
H3.33

H 3.33 I nedre og øvre smyg legges separate stykker. I øvre smyg sparkles det separate stykket ut.

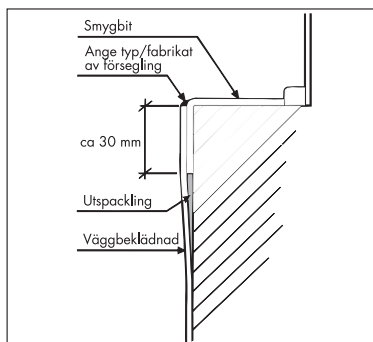
H3.34

H 3.34 Veggbelegget rulles ut over vindusflaten og bøyes inn i sidesmygene.

H3.35

H 3.35 I nedre smyg trådsveises det separate stykket sammen med veggbelegget.

H3.35.1

H 3.35.1 Hvis nedre smyg er plassert utenfor våtsonen, kan det som et alternativ til trådsveis lages en overlapping, slik figuren H 3.35.1 viser.

H 3.36 Borden monteres med overlapping mot det øvre smygstykket.

For ytterligere og mer detaljert informasjon – kontakt leverandøren.

H 3.37 Etterkontroll utføres i samsvar med avsnitt 4 Kontroll.

V 3 VERTIKAL LEGGING

(for horisontal legging, se H3)

V 3.1 Legging skal skje i romtemperatur, minst +18 °C. Den relative luftfuktigheten i lokalet skal være på mellom 30–60 %. Høyere luftfuktighet fører til lengre tørketid for limet og fare for bobledannelse. Lavere luftfuktighet fører til at limet tørker for fort, og at det blir dårlig fukting mellom underlaget og belegget. Tiden det tar å legge belegget avhenger blant annet av type underlag, sugeevnen til underlaget, temperaturen og luftfuktigheten i lokalet.

V 3.1.1 Lengder skal benyttes unntatt ved mønstertilpassning. Se fortegnelse i produktfaktbladet.

V 3.2 For legging av Onyx & Sahara: Ifølge anbefalingene for relevant limproducent. Følg limproducentens anvisninger nøye. Dette gjelder også utvendige hjørner og overlapping. Ufarget kontaktlim av polyuretan eller annet vannbasert kontaktlim kan om nødvendig benyttes.

V 3.3 Limet påføres vanligvis med rull. Pensel benyttes ved rør, i hjørner og i vinkler og lignende. Løsemiddelbaserte kloroprenkontaktlim må ikke benyttes på grunn av fare for misfarging.

V 3.4 Følgende limmengder anbefales:
Sugende underlag ca. 4–5 m²/liter lim
Tette underlag ca. 5–6 m²/liter lim

V 3.5 Tiden det tar å legge belegget avhenger blant annet av type underlag, sugeevnen til underlaget, temperaturen og luftfuktigheten i lokalet.

V 3.6 Gni godt fast med et egnet verktøy, slik at all luft presses ut. Start midt på lengden og arbeid oppover og nedover i lengderetningen. Pass på at verktøyet ikke lager riper i veggbelegget.

HJØRNER

V 3.7 Kontroller at tilstøtende vegger er rette og i lodd. Hvis de ikke er det, bør den oppståtte skjevheten korrigeres ved at det plasseres skjøter nær innvendig/utvendig hjørne på følgende måte:

Materiale som kan trådsveises

INVENDIG HJØRNE

V 3.8 La lengden passere hjørnet. Lengdeskjær deretter minst 100 mm inn på den nye vegg. Neste lengde loddet og legges kant i kant etter eventuell renskjæring. Skjøter bør plasseres på de stedene som er minst utsatt for vann. (Nye BBR)

UTVENDIG HJØRNE

V 3.9 Skjøtt plasseres minst 100 mm fra hjørne.

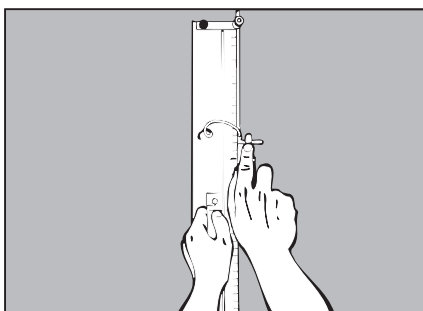
V 3.10 Veggmaterialet varmes ved hjørnelimingen med varmluft, slik at materialet kan bøyes til et "skarpt" (rett) hjørne.

V 3.12 Ved forming av materialet i innvendig hjørne benyttes et verktøy som ikke skader materialet, for eksempel hjørnerull.

SKJØTER

V 3.13 Ved skjæring av skjøter må du passe på at underlaget ikke skades. Dette er særlig viktig ved underlag av gipsplater.

V 3.14 Onyx skal alltid trådsveises. Se avsnitt 3.15. Den tette skjøten fases før sveising, slik at spordybden blir $\frac{3}{4}$ av materialets tykkelse. Bruk sporskjærer, ikke trekantskrape. Ved sveising benyttes varmluftapparat med hurtigsveismunnstykke for 4 mm tråd. Bruk et smalt sveisemunnstykke for å redusere faren for glansforskjell i skjøten. Når tråden er avkjølt, renskjæres den i to trinn.

V3.15

Materiale som kan trådsveises

V 3.15 Fasing og sveising skal utføres først når limet har festet seg. Fasing skal utføres med linjal og skjæreverktøy. Se bilde V3.15. Tiden for dette avhenger blant annet av ventilasjon, temperatur og sugeevnen til underlaget. Vanligvis oppnås best resultat og fullgod tetning i skjøten når du:

på sugende underlag faser og sveiser produktet tidligst 4 timer etter leggingen.

på ikke-sugende underlag faser og sveiser produktet tidligst 12 timer etter leggingen.

ANNET

V 3.16 Veggmaterialet skal trekkes ca. 30 mm ned på vinylbelegget og festes med lim laget for dette formålet. Se bilde under 2.2. Det er viktig at det påføres nok lim, og at materialet gnis godt fast.

OBS! Ved gulvbelegg med profilert overflate skal du lese gulvleverandørens monteringsanvisninger for hvordan veggbelegget skal legges på gulvbeleggets oppbrett.

V 3.17 Renskjær belegget mot tak og andre begrensninger, og veggbeleggets overlappning mot gulvbelegget. Vær forsiktig så gulvbelegget ikke skades.

V 3.18 Vask straks bort limrester. Bruk rent vann.

V 3.19 Overlappens underkant forsegles med Casco AquaTett, Bostik Aqua Seal eller tilsvarende.

V4 SKJØT VED FONDVEGG

V 4.1 Hvis det ønskes en fondvegg i våtrommet i henhold til gjeldende NS-krav, kan dette gjøres på følgende måter:

Alt. 1 Trådsveiset skjõt – Skjøten kommer til å havne ca. 100 mm ut fra hjørnet

V 4.2 Fondveggsbelegget eller hovedveggbelegget legges først og dras forbi det innvendige hjørnet / veggvinkelen med ca. 100 mm og ut på tilstøtende vegg. Sørg for at kanten på belegget er rett og i lodd. Renskjær ved behov. Legg deretter det møtende veggbelegget kant i kant. Skjøten mellom fondveggbelegget og hovedbelegget trådsveises etter at limet har tørket.

Alt. 2 Metode hvis man ikke ønsker trådsveising – Skjøtt i hjørne

V 4.3 Fondveggbelegg (fig. 1) plasseres i våtsone 2 (utenfor dusjsone). Fondveggbelegget legges og dras forbi det innvendige hjørnet ca. 100 mm inn på tilstøtende vegg for deretter å overlappes med øvrig våtromsbelegg (fig. 2).

V 4.4 Fondbeleggets kant sparkles ut med våtromssparkel.

V 4.5 Veggbelegg legges i henhold til anvisningene og limes frem til veggvinkelen.

V 4.6 Veggbeleggets kant i det innvendige hjørnet / veggvinkelen forsegles med AquaTett, Aqua Seal eller tilsvarende godkjent tetningsprodukt.

V 4.5

V 4.5

5 KONTROLL

5.1 Arbeidet avsluttes med kontroll. Pass på at belegget er uten limrester, at det ikke finnes løse partier, og at det ikke har oppstått bobler etter leggingen.

6 VEDLIKEHOLD

6.1 Se bransjens felles SKÖTSELRÅD VÅTRUM (vedlikeholdsråd for våtrom), som utgis av GBR i samarbeid med leverandørbedrifter og i samråd med GVK.

7 VINYLBELEGG SOM TETNINGSSJIKT BAK FLIS

7.1 Godkjent vinylbelegg skal bare benyttes som tetningssjikt i såkalte tynnsjiktskonstruksjoner.

Onyx skal pusses med slipepapir nr. 80, og slipestøv skal vaskes vekk.

Ellers gjelder følgende:

- at tetningssjiktet legges av en GVK-autorisert bedrift som er godkjent for arbeid med vinyl
- at skjøter trådsveises ved vertikal legging
- at horisontal vegglegging anbefales
- at det skal utføres kontroll av skjøtenes tetthet (for eksempel med en GVK-pumpe)
- at festemasse er et slikt produkt som aktuelle leverandører anbefaler i henhold til GVKs hjemmesider under: Fästmassor på plastmatta (festemasser på vinylbelegg)
- at tetning av rørgjennomføringer skjer med veggbelegg eller med egnet fôring/tetningsbånd.

7.2 Etter trådsveising skal skjøten forsegles med Casco AquaTett, Bostik Aqua Seal eller tilsvarende.

MERK!

Før rommet tas i bruk og våtromsbelegget utsettes for vann, er det viktig at limfilmen får tørke helt.

Tørkeråd

På tette underlag (hele eller deler av en veggflate) kreves ca. sju døgns tørketid.

På sugende underlag, f.eks. gips med liming mot gulvbeleggets oppbrett, er det tilstrekkelig med to døgns tørketid.

Forbo Flooring AS
Hagaløkkvn. 7

1383 Asker

Tlf. +47 66 77 12 00
Faks +47 66 77 12 40/45
info.norway@forbo.com

www.forbo-flooring.no